

Livets Kilde hæfteserie

Nr. 14 3. årgang Oktober 2004

Bjerg- prædikenen (2. del)

Vil du vide mere? Se vor hjemmeside

www.livetskilde.org

Guds Verdensvide Kirke
ISBN 87-989982-4-2

001BP2(d)102004

Hvis du ønsker flere eksemplarer af dette eller andre af vore hæfter,
skriv da blot til vor adresse i Sverige:

Livets Kilde, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 33, SE-270 35 Blentarp, Sverige

Andre hæfter i denne serie:

Bjergprædikenen (del 1)
Den ukendte Jesus (del 1)
Den ukendte Jesus (del 2)
Er Gud død?
Gud og tilgivelse
Guds løfter
Guds profetier
Hvad styrer dit liv?
Jesus kommer igen
Jobs bog
Kristendommens fælder
Ord om tålmodighed
Ord om håb

Omslagsbilledet: Billedet er taget i Israel, og viser Genesaretsøen.
Med udgangspunkt i det Matthæus skriver lige før og lige efter
bjergprædikenen (Matthæus 4:23 og 8:5) mener man at Jesus holdt
den i nærheden af denne sø i Galilæa.

Copyright © 2004 Guds Verdensvide Kirke
Skriftstederne i *Livets Kilde* hæfteserie er fra
Det Danske Bibelselskabs Udgave 1992.
ISBN 87-989982-4-2

Tro ikke, at jeg er
kommet for at
nedbryde loven eller
profeterne.

Jeg er ikke kommet
for at nedbryde,
men for at opfylde.

Matthæus 5:17

ET AF HOVEDBUDSKABERNE I BJERGPRÆDIKENEN ER AT DE kristne skal være anderledes end andre mennesker. Jesus bruger blandt andet lys og salt som symbol på denne forskel. Men *hvordan* skal de kristne være anderledes end andre mennesker? Det er et af hovedtemaerne vi skal se nærmere på i dette hæfte.

I Det Gamle Testamente skilte Gud Israel fra andre folk. De skulle være et helligt folk, og hellig betyder netop at være adskilt med et bestemt formål. Gud gav Israel loven (Moseloven), som er samlet i de fem første bøger i Bibelen, så den kunne være et eksempel på hvordan man burde leve og dermed opnå Guds nærvær og velsignelse. Et resultat af Moseloven var at der blev dannet et skel mellem Israel og de øvrige folkeslag. Dette skel skulle fjernes med Jesu virke og død. Hans budskab skulle nå ud til alle folkeslag, ikke bare til Israel. I Den Nye Pagt består Guds udvalgte folk ikke bare af Israel, men af mennesker fra alle folkeslag som tror på ham. Hvordan skal de kristne så være et helligt folk og skille sig ud fra de ikke-troende?

Det er vigtigt for os alle at vi har en god forståelse af Den Nye Pagt som Jesus indgik med sine disciple, og denne pagt har også sin lov: Jesu egne ord. Moseloven var tidsbegrænset (Galaterbrevet 3:19–25), men Jesu ord, Kristi lov, er evig (Matthæus 24:35, Lukas 21:33). I dette hæfte vil vi se på hvordan Jesus så på Moseloven. Loven er et stort tema, så vi vil begrænse os mest muligt til Jesu egne ord om loven.

Vi er frelst ved Guds nåde gennem Jesu Kristi offer. Vi kan ikke gøre os fortjent til Guds nåde med vore gerninger, frelsen er en gave. Men et resultat af dette er at vi skal leve et liv til Guds ære og vise at vi sætter pris

på hans gave ved at leve efter hans standard, Kristi lov. Hvordan skal en kristen gøre det?

Hvorledes skal en kristen skille sig ud fra andre mennesker? Hvor en kristen vandrer, skal der spredes glæde, fred, godhed, trofasthed, håb, tålmodighed og selvbeherskelse, som alt sammen er forskellige sider af kærlighed. En kristen skal vise sine medmennesker ikke sin egen, men Guds kærlighed. Sådan skal en kristen være forskellig fra andre ifølge bjergprædikenen.

I dette hæfte vil vi fortsætte gennemgangen af bjergprædikenen. Vi tager tråden op fra Matthæus 5:14, hvor Jesus siger at hans disciple er verdens lys. Før du læser videre i dette hæfte, bør du nøje studere resten af Matthæus kapitel fem for dig selv og forsøge at finde ud af hvad Jesus egentligt siger. Så vil du få meget større udbytte af hæftet. □

Indhold

Formålet med *Livets Kilde* hæfter er at gøre evangeliet vedkommende og tydeligt for vor tid. Hæfterne læses af kristne fra forskellige trossamfund. Vort ønske er at hjælpe den enkelte med at forstå sig selv og sit forhold til Gud, uanset hvilket kristent samfund man tilhører.

2–3	Indledning
4–7	Matthæus 5:14–16 Verdens lys
8–13	Matthæus 5:17–20 Den evige lov ...
13	Loven i Det Nye Testamente
14–16	Matthæus 5:21–48 Den nye standard
17	Nogle sider af Kristi lov
18–20	Matthæus 5:21–26 Den forbudte vrede

Verdens lys

JESUS BRUGER DE TO KENDTE SYMBOLER: SALT OG LYS FOR AT beskrive en kristen. Vi afsluttede det forrige hæfte med at forklare nogle af saltets egenskaber, som symbolsk er meget interessante i forhold til den kristnes liv.

I vers 14 siger Jesus videre at disciplene er verdens lys. Lys er et velkendt symbol i Bibelen, lys som viser vej. I Det Gamle Testamente er Moseloven omtalt som lys der anviser Israel måden at leve på. I de første vers af Johannesevangeliet er Jesus omtalt som det sande lys som verden ikke vil tage imod (Johannes 1:4–11). Jesus overtager dermed den rolle som lys, Moseloven havde i Den Gamle Pagt. Han kalder sig verdens lys (Johannes 8:12). Jesus kom for at give den dybere åndelige åbenbaring fra Gud, som kun delvist blev givet til Israel i Den Gamle Pagt. Historien har vist at israelitterne ikke forstod lovens dybere mening. Det viste Jesus os ved sin måde at være på og i sin undervisning i evangelierne blandt andet i bjergprædikenen. Han var Guds fuldstændige åbenbaring, som er noget mere end love og regler. Jesus viste sine medmennesker hvordan Gud ville have behandlet dem. Han viste barmhjertighed, godhed og omsorgsfuldhed, men samtidigt viste han fasthed, vrede og udholdenhed.

I sin plan for menneskeheden ønsker Gud at alle skal lære ham at kende. Derfor har han indgået en ny pagt (aftale) med et nyt folk og givet dem Helligånden og senere Bibelen, som er hans Ord. Dette folk tror at Jesus

var Guds Søn, og tror samtidigt på det han har sagt. Gud ønskede at denne fuldstændige åbenbaring, dette lys, som han havde påbegyndt ved Jesus, skulle de kristne viderebringe med Helligåndens hjælp.

De disciple der levede samtidigt med Jesus, skulle føre dette lys og entusiasmen videre til næste generation, og sådan skulle det fortsætte til Jesus kom igen. De kristne er i sandhed blevet Guds repræsentanter eller sendebud, som Paulus skriver i 2. Korinterbrev 5:20. Det er det Jesus mener når han i bjergprædikenen siger at hans disciple til alle tider skal vise vejen til Gud og være lys med Jesus som forbillede. De skal være verdens lys, på samme måde som han selv havde været det. Det lys vi skal udstråle, er ikke vort eget. Det er *ikke* noget vi selv har udviklet eller lært. Det er Guds lys, dvs. Guds kærlighed, som andre skal opleve i mødet med kristne. Det viser hvor stort et ansvar det er at være kristen. Vi skal senere i bjergprædikenen se at Den Nye Pagt stiller større krav til os end de krav Gud stillede Israel i Den Gamle Pagt.

Når vi tænker på lys, tænker vi gerne på hvidt lys fra en lampe eller fra solen. Men hvidt lys består ikke af én farve, men af hele farvespektret i regnbuen. Det er også tilfældet med Guds lys, det består af en række aspekter som må sammenstilles. Hvis vi skal udstråle Guds lys, må vi forstå Guds væremåde. I en større undersøgelse som for nylig blev foretaget af hvordan kristne forstod Guds væsen, kom flere interessante synspunkter frem. Nogle mente at Gud altid er streng, og at han ønsker at slå ned på den mindste fejl vi gør. Andre gik til det modsatte yderpunkt og opfattede Gud derhen at hans nåde uden videre dækker alle synder, således at »synd«

mister enhver praktisk konsekvens. Nogle opfattede Gud som meget krævende og altid forventer mere af os. De opfattede Gud som én der aldrig bliver tilfreds; vi må altid gøre mere eller gøre noget bedre. Hvis vi har en sådan opfattelse af Gud, vil vi ubevidst formidle den videre til andre med vor væremåde. I et sådant kristenliv vil den enkelte udmattes, og vil ikke kunne finde hvile i troen på ham. Disse eksempler viser hvor vigtigt det er at vor forståelse af Gud er sand og harmonerer med Guds Ord hvis vi skal være hans ægte repræsentanter!

På samme måde som hvidt lys består af regnbuens farver, må vi udstråle de forskellige aspekter af Guds væremåde i en afbalanceret form overfor andre mennesker. Somme tider må vi være strenge, mens vi i andre situationer må vise barmhjertighed osv., alt efter hvad der er bedst for den anden person i det lange løb. En sådan visdom erhverves og modnes gennem en livslang udvikling hvor Guds Ord og Ånd vejleder os, så vore handlinger minder om det Jesus selv ville have gjort. Så kan andre forhåbentligt se noget af Guds væsen gennem vor måde at være på.

Jesus fortsætter i vers 15 med at sige at hvis man er en kristen, så kan det ikke skjules. Han bruger som billede at man ikke sætter en lampe under en skæppe eller et kar. Nej man sætter lyset i en stage så det giver lys i hele huset. Således skal en kristen også lyse i en åndelig mørk verden. Den kristnes lys kan og må ikke skjules. Hvis vi skjuler det, så gør vi ikke det Jesus forventer af os.

Men hvordan skal vi være et lys? Betyder det at vi skal have et skilt på brystet som fortæller alle og enhver at vi er kristne? Skal vi fortælle alle på arbejdspladsen at vi nu

tror på Jesus? Her som i alle forhold er det vigtigt at have en afbalanceret forståelse af alle bibelsteder der handler om det emne. At være en kristen kræver visdom og modenhed.

Jesus siger et andet sted at vi ikke skal kaste perler for svin. Undertiden ønsker folk for eksempel at diskutere religion med os uden de er interesseret i selve sagen. De er kun interesseret i at kritisere kristendommen og påpege det, som de mener, er fejl i Bibelen. Betyder det at man skal undlade at sige man er kristen? Nej, vi skal ikke skamme os over vor Herre! Så vil han skamme sig over os når han kommer igen (Markus 8:38). Men der er mange måder at gøre det på, noget vi vil komme tilbage til i denne serie om bjergprædikenen. Jesu liv er et værdifuldt studium i denne sammenhæng. Af ham kan vi lære hvordan vi bør handle i visse situationer. Læg mærke til at han ofte ikke svarede på spørgsmål, men i stedet kom med et modspørgsmål når han vidste at modparten blot ville forsøge at narre ham i en fælde. Jesus lod sig ikke manipulere.

I vers 16 forklarer Jesus hvordan vi skal være lys. Lyset skal vise sig ved gode gerninger, frem for ord. Handlinger virker stærkere end gode argumenter. De gode gerninger skal føre til at Gud bliver æret. Guds lys kommer fra ham gennem os. De gode gerninger begynder med venlighed og indlevelse, sympati (medfølelse) og empati (forståelse af en anden persons oplevelse af sin situation). Først da vil vi vide hvad vi kan gøre for at hjælpe. Hvis vi kan afse lidt tid og vise venlighed overfor bare én ny person hver dag, så vil 14.600 have oplevet et glimt af Guds lys og håb i løbet af 40 år! ☐

Den evige lov...

JEG ER IKKE KOMMET FOR AT NEDBRYDE LOVEN ELLER profeterne, men for at opfylde, siger Jesus i vers 17. Dette udsagn har gennem tiderne skabt hovedbrud for teologer, ja til og med splittelse i kirkesamfund. Hvad er det Jesus mener?

Det kan se ud som om Jesus her laver et afbræk i prædikenen for at indføre et nyt tema: loven. Men hvis vi havde været jøderne der hørte Jesus fortælle udførligt om de otte saligprisninger, som beskriver dem der skal stå rene foran Gud, så ville vi have spurgt: Hvad betyder det? Er det ikke kun dem der holder loven, der er rene i Guds øjne? Er det ikke loven der er lyset? Hvordan kan Jesus og hans disciple være lyset? Kommer denne Jesus for at afskaffe loven, som Moses fik fra Herren?

Det er derfor Jesus siger at han ikke er kommet for at nedbryde loven eller profeterne. Det græske ord »nedbryde« i originalteksten er et meget stærkt ord og betyder »fuldstændigt at ødelægge, at tilintetgøre«. Han sagde derimod at han kom for at opfylde loven. Det græske ord »opfylde« betyder »at gøre komplet, at fylde op til randen«. Jesus kom for at bringe loven op på et andet niveau, gøre den komplet og fuldkommen. Han gjorde loven mere højtidelig, åndeligt omfattende og dermed anderledes.

Jesus opfyldte loven på flere måder: Først opfyldte han de love og ofringer der symbolsk pegede frem mod hans offer og gerning. Han er i dag vor Ypperstepræst og taler vor sag for vor Far i Himmelen i stedet for

ypperstepræsten i det levitiske præsteskab i Den Gamle Pagt. Forhænget i templet revnede fra øverst til nederst da Jesus døde (Matthæus 27:50–51). Dette forhæng dækkede rummet Det Aller Helligste, hvor arken, der symboliserer Guds trone, havde stået. At det mirakuløst revnede, var et tegn på at den eneste vej til Guds trone nu sker ved Jesus som vor Ypperstepræst og uden en anden mellemmand.

For det andet opfyldte Jesus også den moralske side af loven uden at fejle. Jesus er den eneste der har magtet at efterleve Moselovens hensigt. Israels historie havde vist at mennesker ikke magter at blive retfærdige på egen hånd ved at leve op til de krav om retfærdighed som Gud stiller. Men Jesus mestrede det fordi han var Gud i kødet samtidig med at han var menneske.

For det tredje kom Jesus for at opfylde det som loven og profeterne havde sagt om hans første komme. Men der er mange profetier som han ikke opfyldte dengang, men som han vil opfylde når han kommer igen for at indføre fred og retfærdighed for alle mennesker og folkeslag på jorden.

Der er også en fjerde måde Jesus opfyldte Moseloven på. Han gjorde den fuldkommen, åndelig komplet og vidtfavnende. Han opfyldte loven således at den evige lov, der var Moselovens hensigt, og som lå til grund for eller var skjult i Moseloven, kom frem i lyset.

Herren, »Ordet« (Johannes 1:1) der senere blev født som Jesus, gav loven til Moses og Israels folk på Sinajbjerg (se *Livets Kilde* hæfterne *Den Ukendte Jesus del 1* og *del 2*). Han gav den til Israel som en velsignelse hvis de holdt den. Israel skulle være Guds mønsterfolk så at andre folkeslag kunne se velsignelserne når man følger loven. Det var Guds hensigt.

Men loven havde også en anden funktion, den

fungerede som grundlag for dom. Den blev givet for at menneskene skulle vide hvad Gud siger der er synd eller brud på hans vilje (Romerbrevet 7:7).

Moses og Israel fik loven ca. 1500 år f. Kr. Der gik ikke så mange år før Israel gik sin egen vej og vendte både loven og Gud ryggen. Gud straffede først Israels ti stammer, eller Nordriget, disse stammer boede hovedsagelig i Samaria. I 721 f. Kr. bortførte assyrerne dem til egnene omkring det Kaspiske Hav. De udvandrede senere nord- og vestover, og forsvinder ud af bibelhistorien som et folk, bortset fra at de stadig har del i løftet som Gud gav Abraham. Gud ved hvor de er. Senere lod Gud judæerne (jøderne) blive ført bort som fanger til Babylon. Felttoget blev ledet af kong Nebukadnesar. Det skete i året 587 f. Kr.

Efter at jøderne kom tilbage til Jerusalem og egnen omkring halvfjerds år senere, ville en gruppe af Israels religiøse jøder hindre at landets indbyggere igen blev ført bort som fanger. De forstod at det var sket fordi de ikke havde holdt deres del af pagten. Aldrig mere ville de glemme Gud og hans lov. Denne gruppe hed farisæerne, som netop betyder »de adskilte«. De havde som udgangspunkt gode hensigter, nemlig at loven skulle holdes, men gode hensigter er ikke altid nok. For at være helt sikre på at de ikke fejlede, gjorde de loven så detaljeret at den greb ind i næsten enhver lille detalje i dagliglivet. »Loven« blev på den måde efterhånden en tung byrde for folket, noget der ikke var Guds hensigt.

I kapitel 5 vers 18 siger Jesus at loven ikke skal forgå før himmel og jord forgår og før det er sket alt sammen. Jesus siger altså at Moseloven en dag vil forgå, i modsætning til Jesu ord, dvs. Kristi lov (Matthæus 24:35, Galaterbrevet

6:2). Moseloven vil miste sin betydning når alt det den taler om, er sket. Jesus indleder dette vers med »Sandelig«, som på græsk er *amen*. Når han siger det, er det for at understrege at der nu kommer noget vigtigt. Vers 18 understøtter forrige vers, hvor Jesus siger at han ikke skal nedbryde loven, men opfylde den. Hvad »før alt er sket« i vers 18 betyder, er der delte meninger om. Nogen tolker dette vers derhen at »alt« er alt det Jesus har gjort i sit jordiske liv – hans liv, død og opstandelse, for Paulus skriver at loven blev føjet til indtil Jesus var kommet (Galaterbrevet 3:19, 24–25). Andre tolker det sådan at Moseloven først vil forgå når Gud skaber den nye himmel og den nye jord.

For at få svar på dette spørgsmål kan vi gå til Lukas 16:16–17, hvor Jesus bruger de samme udtryk som i Matthæus 5:18. Vi kan ikke give en grundig gennemgang af Lukas 16, men Jesus siger, at med Johannes Døberen er Moseloven og profeternes forkyndelse afløst af noget helt nyt, forkyndelsen af evangeliet om Guds rige. Men så siger Jesus i næste vers at selvom det gamle er afløst af noget nyt, skal loven ikke forgå (vers 17). Den skal stå som et vidnesbyrd (som i fortællingen om Lazarus, se Lukas 16:31), og det moralske aspekt af Moseloven føres videre i en ny tolkning (Lukas 16:18). Før Jesus kom, pegede Moseloven frem mod ham og dannede grundlaget for dom i Den Gamle Pagt. Efter at han er kommet og Den Nye Pagt oprettet, har Moseloven og profeterne i Den Gamle Pagt fået en anden funktion, nemlig at vidne om Kristus, og bevidne hvad der er sket før Den Nye Pagt, hvad der vil ske i fremtiden, samt danne baggrund for Den Nye Pagt. Det er Den Nye Pagts lov der er grundlaget for dom i Den Nye Pagt ikke Moseloven. Som

vi tidligere har belyst, indgår Moseloven i opfyldt forstand i Kristi lov. Moseloven der er en skygge af de goder som vil komme (Hebræerbrevet 10:1), bliver stående som et vidne og skal høres, indtil det den siger, er opfyldt, og det er når *Gud skaber den nye himmel og den nye jord*.

I vers 17 og 18 har Jesus talt om forholdet mellem sig selv og loven i Den Gamle Pagt. I de to næste vers er det forholdet mellem de kristne og retfærdighed i Den Nye Pagt der drøftes. Disse vers danner et skel og viser Jesu forhold til retfærdighed i Den Gamle Pagt og Den Nye Pagt.

Jesus siger i vers 19 at de som bryder et af disse mindste bud, vil blive den mindste i Guds rige. Ifølge Det Gamle Testamente måtte man holde alle budene – både store og små – for at være retfærdig i Guds øjne. Her berører Jesus mindst to forhold. For det første indfører han noget nyt: Én som har syndet, kan alligevel komme i Guds rige; det var utænkeligt i Den Gamle Pagt. Jesus har en anden lovforståelse end Moseloven og viderefører en tanke som Gud introducerede gennem profeterne: Nåde. Det er interessant at Jesus bruger juridiske udtryk og stil i dette vers, hvor han indfører nåden som et nyt koncept i domsafsigelsen. Han siger også noget andet i dette vers: At den der tager Guds bud alvorligt, skal kaldes stor. Vi er frelst af nåde, men vi må vandre dette liv til Guds ære og vise at vi sætter pris på hans gave ved at leve efter hans standard. Der er en sammenhæng mellem lov og evangelium. Vi må være en gører, og ikke bare en hører af Jesu ord (Matthæus 7:24–28).

I vers 20 siger Jesus at vor retfærdighed må være større (i den græske tekst står der egentligt »meget større«) end den farisæerne har. Det betyder ikke at der er tale om at

holde Moseloven endnu bedre end farisæerne, men at vor retfærdighed skal have et andet indhold. I Matthæus 23:28 siger Jesus at farisæerne forekommer at være rene i det ydre, men indvendig er de fulde af hykleri og lovløshed. Den retfærdighed Jesus forventer af de kristne, er ikke bare en fin facade, men at man helt igennem er ægte og oprigtig i alt det man gør, og dermed tjener Gud.

For at vise hvad han mener giver han os nogle eksempler fra vers 21 og resten af kapitlet der viser hvad den nye standard i Den Nye Pagt er. Her indleder Jesus sin grundige og gennemgribende tolkning af Moselovens bud, til de skriftlærdes store forbitrelse. Han viser på dramatisk måde at han har en anden forståelse og tolkning end dem. Jesus hæver standarden i sin lov således at »det der var sagt« i loven, ikke længere er godt nok! Moseloven var lygten, Guds vej, for folket i Den Gamle Pagt. Jesus og hans budskab er midtpunktet og lyset i Den Nye Pagt. □

Loven i Det Nye Testamente er:

- efter sin oprindelse Kristi lov (Galaterbrevet 6:2)
- efter sit væsen frihedens lov (Jakobs brev 1:25, 2:12)
- efter sit indhold kærlighedens lov (Romerbrevet 13:8–10)
- efter sin kraft Åndens lov (Romerbrevet 8:2)
- efter sit værd den fuldkomne lov (Jakobs brev 1:25)
- efter sin værdighed den kongelige lov (Jakobs brev 2:8)

Den nye standard

DET ER VANSKELIGT FOR OS AT FORSTÅ HVOR provokerende Jesus er i bjergprædikenen. For en jøde var det kun Gud som kunne gøre loven mere fuldkommen, men det er netop det Jesus gør! Jesus var jo ikke blot et godt menneske, han var faktisk Gud iklædt kød og kunne ændre loven. Nu ville han gøre loven mere omfangsrig samtidig med at den skulle gælde for alle folkeslag og folkegrupper som ville omvende sig til Kristus. Loven i Den Nye Pagt skulle ikke sætte skel mellem folkeslag og folkegrupper.

Vi vil af bjergprædikenen forstå at den nye lov stiller langt *større* krav til os end de krav Gud stillede Israel i Den Gamle Pagt. Hvordan er det så muligt at efterleve den? For det første begyndte Gud at give os sin fulde åbenbaring ved Jesus Kristus. Jesu liv skulle være et forbillede for os. For det andet har Gud givet de kristne Helligånden, som skal minde os om hvad Jesus sagde og give os den styrke vi behøver for at følge Guds Ord. Helligånden og Guds Ord (Bibelen) samarbejder med at hjælpe os med at forstå Guds vilje og hvordan vi skal leve vort daglige liv. Helligånden er ikke i strid med Guds Ord eller omvendt. Disse to hjælpere skal samarbejde i vor daglige stræben efter at gøre det rigtige. Johannes skriver at vi skal prøve ånden (1. Johannesbrev 4:1), det kan vi gøre ved at undersøge om den er i overensstemmelse med Guds Ord Bibelen.

Den Nye Pagts lov, Kristi lov, skulle skrives i vore hjerter, ved Helligånden, ikke på stentavler, på

hvilke Moses fik De Ti Bud af Gud (Jeremias 31:33, Hebræerbrevet 8:10).

I modsætning til Den Gamle Pagt giver Det Nye Testamente ikke en samlet oversigt over alle enkeltlovene i Kristi lov. Hvorfor er Kristi lov ikke samlet på samme måde som Moseloven? Årsagen kan være at Kristi lov er mere end regler. Der er ingen modsætning mellem Moseloven og Jesus. Men man kan ikke selv gøre sig fortjent til Guds nåde og frelse ved at overholde love. Det er måske derfor Gud ikke har samlet enkeltheder i Kristi lov, netop fordi Kristi lov ikke blot er regler, men også vigtige åndelige principper og holdninger som skal gennemsyre den troendes indre liv.

Moseloven er ikke tilstrækkelig til at frelse os fra den anden død, og er utilstrækkelig som standard i Den Nye Pagt. I Matthæus 22:36–40 opsummerer Jesus hovedhensigterne i Moseloven nemlig at elske Gud og sin næste som sig selv. Den Nye Pagt er på dette overordnede principniveau, ikke på det regelniveau som Moseloven var. Det stiller store krav til os! Man kan sammenligne det med et barn der bliver voksen. På samme måde som børn behøver klare detaljerede regler for hvad de må gøre og hvad de ikke må, skal man som voksen leve efter principper og ikke bare efter regler. Det er ikke nok at følge regler når vi skal gå i vor Mesters fodspor. Som verdens lys skal de kristne vise medmennesker den kærlighed de selv har oplevet fra Gud. For at kunne gøre det må de være udstyret med Guds personlighed og moralske værdier. Det er standarden eller loven i Den Nye Pagt.

Både Jesus og, senere, Paulus citerer de moralske bud i Den Gamle Pagt og hæver dem op på et højere niveau i

Den Nye Pagt. Paulus skriver i Romerbrevet 13:10 at kærligheden er lovens fylde. Ved at vise Guds kærlighed, ikke vor egen, kan vi holde Guds lov eller standard i Den Nye Pagt.

Den Nye Pagt er meget forskellig fra Den Gamle. I Den Nye bor Gud i mennesker ved Helligånden. Det er ved Helligånden Gud har skrevet sine love i vore hjerter. I Galaterbrevet 5:22 står der at Åndens frugt er: Kærlighed, (som er lovens fylde [Romerne 13:10]), glæde fred, tålmodighed, venlighed, godhed, trofasthed, mildhed og selvbeherskelse. Godhed er blandt andet den egenskab at man evner at skelne mellem godt og ondt. Godhed er Guds moralske kompas som de kristne skal følge (se *Livets Kilde* hæfte *Ord om godhed*). Guds etik er mere end regler. Den indebærer principper hvor også motiver og konsekvenser af handlinger skal vurderes før man afgør hvorvidt noget er rigtigt eller forkert. Som kristne skal vi tage hensyn til alle disse forhold, men vi skal forsøge at se situationen ud fra Guds Ord fra Guds synsvinkel, ikke fra vor egen. En kristen skal være ligeså tålmodig, omtænksom, fast, tilgivende, gavmild, interesseret osv. mod andre mennesker, som Gud er mod os. Derfor bør vi altid tænke på hvordan Gud ville reagere i en vanskelig situation. Det er godt at stille spørgsmålet: »Hvad ville Jesus gøre?« når man står overfor en vanskelig moralsk beslutning – fordi andre mennesker netop skal se Jesus (Gud) gennem dig! Utroligt, men sandt! Det viser også at det er vigtigt at man forstår hvad Jesus faktisk siger og står for! Sande kristne skal være verdens lys og salt – være gode forbilleder i en formørket verden.

Resten af Matthæus kapitel fem, som vi nu skal se nærmere på, indeholder seks eksempler på Jesu nye tolkning af loven. □

Nogle sider af Kristi lov:

- Vi må ikke sværge ved nogen eller noget (Matthæus 5:33–37).
- Vi skal elske vore fjender (Matthæus 5:44).
- Vi må ikke bedrive hor, end ikke i vort hjerte (Matthæus 5:27–28).
- I samme grad som vi tilgiver andre, bliver vi tilgivet af Gud (Matthæus 6:12, 14–15).
- Døm ikke andre, for det samme mål vil Gud dømme dig med (Matthæus 7:1–2).
- Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem. Sådan er loven og profeterne (Matthæus 7:12).
- Ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, men kun den, der gør min himmelske faders vilje (Matthæus 7:21–23).
- Hold budene og forær det du ejer til de fattige, hvis du vil være fuldkommen, siger Jesus til den rige unge mand (Matthæus 19:16–21). (Rigdommen var den mands barriere i forhold til Gud. Vor barriere kan være af en anden art.)
- Jesus opsummerer Moseloven sådan: Elsk Gud og elsk din næste som dig selv (Matthæus 22:37–40).
- Jesus gav disciplene et nyt bud: Vi skal elske hinanden ligesom han har elsket os (Johannes 13:34; 15:12–13, 17).
- Bær hinandens byrder, på den måde opfylder I Kristi lov (Galaterbrevet 6:2).

Den forbudte vrede

JESUS CITERER FRA DE TI BUD AT DET ER FORKERT AT MYRDE, men resten af citatet er ikke direkte fra Det Gamle Testamente, men antagelig fra jødernes mundtlige lov. Jesus bekræfter at mord er en synd, men det er vrede også, siger han. Vrede er ligeså forkert som mord. Det lyder underligt i vore øren, for undertiden er det berettiget og rigtigt at være vred. Jesus var selv vred ved flere lejligheder. I Bibelen kan vi læse at Gud også i visse situationer udviser hellig vrede. Men hvad er det så Jesus mener?

Små forskelle på ord der kunne have været en god hjælp for os her, er gået tabt i oversættelsen til dansk. På græsk er der to ord som kan oversættes til »vrede« på dansk. Det ene er kortvarigt vrede der går over og har sit udspring i en bestemt situation. Det andet ord beskriver en evigtvarende, bitter og dømmende vrede, eller et had der ikke er interesseret i tilgivelse og forbrødring. Det er dette ord Matthæus bruger. Denne holdning er årsag til mord. Jesus hæver nu Moseloven op til et højere niveau ved at sige at handlinger ikke er det eneste der skal bedømmes. Det er ikke bare vore handlinger, men også vore motiver og holdninger der må være rigtige hvis vi skal holde Guds standard i Den Nye Pagt.

For at få denne forskel på vrede frem har nogle gamle græske manuskripter af Det Nye Testamente indført vrede »uden årsag« i vers 22. Det var med i bibeloversættelsen af 1948, men ikke i de seneste oversættelser. Grunden til det er at det ikke er med i de vigtigste manuskripter. Tilføjelsen var ment som et ord der kunne hjælpe med at forstå meningen

med det Jesus havde sagt, men forstår man de oprindelige græske ord der er brugt, er tilføjelsen unødvendig.

Men Jesus udvider forkerte forhold mellem mennesker til ikke bare at være en varig og bitter vrede, men også en fordømmende og nedladende holdning overfor vore medmennesker. William Barclay fortæller i sin kommentar til Matthæus-evangeliet en historie om en rabbiner, den historie illustrerer emnet: Rabbineren Simon ben Eleasar er på vej hjem fra sin lærer. Han føler sig meget opløftet på grund af sin lærdom, kundskab og godhed. En hæsleg forbipasserende hilser på ham. I stedet for at hilse tilbage, siger rabbineren: »Du raka (dåre, idiot). Hvor er du grim! Er alle mændene i din landsby ligeså grimme som du er?« Den forbipasserende svarer: »Det ved jeg nok ikke. Gå og fortæl Skaberen som skabte mig, hvor grim jeg er, den skabning som han har dannet.« Det er rabbinerens arrogante holdning som Jesus sidestiller med had og mord!

Jesus fortsætter i vers 23 med at sige at inden vi udtrykker vor kærlighed til Gud i tilbedelse og fællesskab med ham, skal vi rydde op i vore forhold til andre mennesker. Før vi kan have et rigtigt forhold til Gud, som er vor Far, må vi have et rigtigt forhold til andre, som også er hans børn. Vort forhold til Gud er et tresidet forhold, hvor Gud, hver enkelt og vore medmennesker er parter. Derfor siger Jesus senere i Matthæus (22:36–37) at de to vigtigste bud er den kendte *sjema*: Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte (5. Mosebog 6:5) og: Du skal elske din næste som dig selv (3. Mosebog 19:18). Hvis man hader et andet menneske, hvordan kan man da elske Gud, som er Far til os begge? Det andet menneske er skabt i Guds billede, og vi skal opføre os mod ham eller hende ligesom

Gud gør. Gud hader ikke ét menneske. Han hader det vi sommetider gør, synd, men han elsker selve mennesket. Hvis vi har en trætte med et andet menneske, så vil det forstyrre vort forhold og tilbedelse af Gud, som er Far til alle. Derfor siger Gud: Før du kommer og udtrykker din kærlighed til ham, skal du vise dine medmennesker kærlighed.

Jesus giver endnu et råd inden han afslutter dette emne med nok et alment princip, nemlig at søge tilgivelse eller udjævne en tvist før problemet går i hårdknude og vanskeligt lader sig løse. Han bruger som eksempel en mand der skal stilles for retten. Jesus anbefaler vedkommende at forlige sig med modparten så hurtigt som muligt. Hvis sagen kommer for retten, kan det blive vanskeligere at få forlig i sagen. Aldrig at have et udestående med andre er en lærdom vi kan udøse af Jesu bud.

Da én af mine meget gode venner for nogle år siden blev begravet, skete der det at hans ældste søn, som var en voksen mand, ikke kunne klare at holde en tale ved mindehøjtideligheden efter begravelsen. Han græd og kunne ikke tale. Der havde tydeligvis været uoverensstemmelser mellem far og søn der aldrig var blevet løst. Hvad det var, ved jeg ikke, men dengang bestemte jeg mig for at forsøge aldrig at have noget uløst mellemværende med en anden person. Ingen ved hvornår vort fysiske liv er slut. Lad os derfor ikke bære på had eller vrede mod nogen, men forlige os så hurtigt som muligt. Den som ikke tilgiver, vil Gud heller ikke tilgive. Vi kan ikke elske Gud hvis vi hader hans børn.

Allerede ved en gennemgang af dette første eksempel ser vi hvor altomfattende Jesu lov i Den nye pagt er. □

Adresseændringer bedes meddelt til:

Livets Kilde, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 33,
SE-270 35 Blentarp, Sverige
Fax: 0046 - (0)46 800 57

Redaktionens adresse:

Livets Kilde, Postboks 89 Holmlia, NO-1201 Oslo
www.livetskilde.org

Andre adresser i Norden:

Danmark: *Livets Kilde*, Postboks 1515, DK-2700 Brønshøj

Finland: *Livets Kilde*, Box 603, FI-00101 Helsingfors

Sverige: *Livets Kilde*, c/o BTHB, Hemmestorps Eke 33,
SE-270 35 Blentarp, Sverige (produksjon)

Vi kan kontaktes på telefon:

Danmark: +45-22 67 70 96

Norge: +47-64 87 74 48

Sverige: +46-(0)31-82 19 12

Støtte til udgivelse af *Livets Kilde* hæfteserie

Abonnementet på *Livets Kilde* hæfter er gratis. Vi har for tiden ca. 1400 abonnenter og uden støtte fra vore læsere havde det ikke været muligt for os at udgive hæfterne. Vi vil gerne udtrykke vor dybeste taknemmelighed over for alle der støtter *Livets Kilde* hæfter! Arbejdet med at lave hæfterne sker med frivillig indsats. Men trykning af hæfterne og porto må betales. De som ønsker at støtte udgivelsen af hæfterne så vi kan fortsætte denne tjeneste og måske endda sende hæfter til endnu flere abonnenter, kan sende en gave til én af følgende konti:

Danmark: 1-245-7278

Finland: 800014-1952461

Norge: 7082 0512624

Sverige: 98 07 30-6

Forfatter til dette hæfte: Carl Fredrik Aas
Norsk originaltitel: *Bergprekenen (2. del)*
Oversætter: Chresten Emil Madsen